

WERKPLAN BEHEER

openbaar groen Plan Tij Dordrecht

WERKPLAN BEHEER OPENBAAR GROEN PLAN TIJ DORDRECHT

Opdrachtgever : Bestuur Stichting Mandeligheid Plan Tij
Uitvoering :
Samenstelling : Klankbordgroep GROEN
Foto's : Oscar Mulders, Ellen Ravelli
Versie : 2 september 2021

Niets uit deze uitgave mag worden openbaargemaakt, of verveelvoudigd, door middel van: druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Zoetwater getijdegebied	6
2.3	Beeld 'Biesboschlook'	6
2.4	Grasland, bermen en taluds	7
2.5	Boschages, (solitaire) bomen en (knot)wilgen	7
2.6	Moeras, rietland en oevervegetaties	8
2.7	Landtong en eilandjes	8
2.8	Kolken regenwater	8
3.	Streefbeeld en doelstellingen	9
3.1	Streefbeeld	9
3.2	Doelstellingen	10
3.2.1	Grasland, bermen en taluds	10
3.2.2	Boschages, (solitaire) bomen en (knot)wilgen	10
3.2.3	Gorzen en oevers	11
3.2.4	Landtong en eilandjes	12
4.	Beheer en te nemen maatregelen	13
4.1	Bomen	13
4.2	Struweel	13
4.3	Extensief beheerd gras	14
4.4	Knotbomen	15
4.5	Moeras, rietland en oevervegetaties	15
4.6	Landtong en eilandjes	16
4.7	Drijf- en zwerfvuil	18
4.8	Aanvullend onderhoud	18
4.9	Planning beheerswerkzaamheden	19
5.	Te vermijden activiteiten	19

1. Inleiding

De klantbordgroep Groen en het bestuur Stichting Mandeligheid Plan Tij willen dat er voor het openbaar groen in Plan Tij een werkplan opgesteld wordt. In dit werkplan moet een visie voor het groen opgesteld worden en per object (vegetatietype) beschreven worden welk beheer uitgevoerd zal worden. Naast de intensiteit en de vorm van het beheer zal beschreven worden wat het doel van het beheer is. Dit zal de toetsing van het uitgevoerde beheer eenvoudiger maken. Niet alleen kan zo nagegaan worden of de doelstellingen gehaald worden, maar ook zal getoetst kunnen worden op welke wijze de doelstellingen en/of het beheer bijgesteld dienen te worden. Eventuele knelpunten kunnen eenvoudig in kaart gebracht worden en bijvoorbeeld tot een aanpassing in het beheer leiden.

Gezien de ligging van en de natuurwaarden in en rondom het gebied zal in onderhavig beheeradvies uitgegaan worden van de huidige situatie en de aanwezige flora en fauna.

Beheer kan een bijdrage leveren aan de kwaliteit en de kwantiteit van de natuur. Ecologisch beheer, in het bijzonder, houdt in dat bij het beheer geen gebruik gemaakt wordt van (chemische) bestrijdingsmiddelen en (kunst)mest en dat het beheer zoveel mogelijk afgestemd wordt op flora en fauna (bijvoorbeeld door het tijdstip waarop het beheer uitgevoerd wordt, door het kiezen voor bepaald materieel, door gefaseerd te beheren en door voor een bepaalde uitvoeringsrichting te kiezen).

Het beheeradvies is in 2021 aangepast om meer aandacht te geven aan de gewenste leefomgeving van de menselijke bewoners van de wijk. Dit naar aanleiding van de inventarisatie gehouden onder de bewoners begin 2021.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Algemeen

Plan Tij ligt in het noordwesten van Dordrecht. Dordrecht zelf is een eiland dat wordt omringd door de Beneden-Merwede, de Nieuwe Merwede, het Hollands Diep, de Dordtse Kil, de Oude Maas en de Noord. Het Wantij loopt dwars door het eiland. In het noordoosten ligt de Sliedrechtse Biesbosch en in het zuidwesten de Dordtse Biesbosch; samen de Zuid-Hollandse Biesbosch, onderdeel uitmakend van Nationaal Park de Biesbosch. De Vlij, waar Plan Tij aan de noordzijde aan grenst, is een smalle zijkreek van het Wantij.

Het plangebied (zie onderstaande foto) wordt in het zuiden begrensd door de Noordendijk. In het westen wordt het gebied begrensd door de jachthaven aan de Baden Powellaan. De grens wordt in het oosten gevormd door de Wantijdijk. In het noorden wordt het gebied begrensd door de Vlij en het Wantijpark.

PlanTij juni 2021

Bron: Hoogtefoto O. Mulders

2.2 Zoetwater getijdegebied

Plan Tij is een woongebied dat in 2008 is opgeleverd. Het is gelegen aan de Noordendijk en wordt in het Noorden begrensd door het Wantijpark, in het Oosten door de Wantijdijk en in het westen door de jachthaven aan de Baden Powelllaan. Er is een toegangsweg, de Tijpoort, en aan deze weg liggen drie landtongen, t.w. Eb, Vloed en Springtij. Het plangebied heeft een open verbinding met de Vlij en is daardoor direct verbonden met de achterliggende rivieren en de Biesbosch. Het is een unieke woonomgeving waar eb en vloed vrij spel hebben. Het verschil tussen hoog en laag water is gemiddeld zo'n 80 cm, met uitschieters naar 150 cm in de winter.

Het gebied wordt gekenmerkt door grotere watervlakten, verschillen in waterdiepte (van open water tot moerassige, bijna dichtgeslibde delen), rietlanden, graslanden, opschietende bosschages en veel wilgen. De bodem is over het algemeen voedselrijk (kleigrond) en de vegetatie gedijt hier goed op.

2.3 Beeld 'Biesboschlook'

De ligging van Plan Tij en de invloed vanuit de directe omgeving maken het een uniek gebied met kansen voor zowel de menselijke bewoners (spelevaren, wonen, ed.) als de streekeigen flora en fauna. Het unieke is vooral het kunnen wonen in een stedelijk gebied en de Biesbosch natuur te ervaren in de 'achtertuin'. Hiermee streven we een gevarieerd gebied na met bijvoorbeeld een grote verscheidenheid aan kruiden, een afwisselende vegetatie van kruiden en typische Biesbosch-bosschages met o.a. wilgen, een grote diversiteit aan vogels, dagvlinders en libellen, open water, ondiep water, kruidenrijke rietvelden en op verschillende plaatsen uitzicht op het water.

Om een impressie te krijgen van het gebied en zijn bewoners zie <https://plantij.space> en het Instagram account <https://www.instagram.com/plantij.space/?hl=en>

De 'tuin' en het water hebben een groot aantal dieren getrokken. Vele soorten vogels, watervogels en vissen. Een enkele keer een uitzonderlijke bezoeker zoals een verdwaalde vos of overgezwommen ree.

Eén bijzondere bewoner verdient extra vermelding: de bever. Door de bewoners Tijs genoemd. Hij zwemt vrij rond in de Vlij en de kommen tussen de woningen en bezoekt de eilandjes en taluds. Vooral in het voorjaar zorgt hij daar voor 'bevervraat'. Alhoewel sommige bomen zijn afgezet met gaas om ze hiertegen te beschermen, wordt geaccepteerd dat er bomen verloren gaan. Het aantal wordt jaarlijks geïnventariseerd en opgenomen op de werkljst om te worden vervangen.

2.4 Grasland, bermen en taluds

De graslanden, bermen en taluds zijn gevarieerd in breedte. De bodem in het gebied is over het algemeen voedselrijk (kleigrond). Dit is ook te zien aan de vegetatie op deze plaatsen. Over het algemeen is de vegetatie gevarieerd en wordt deze gekenmerkt door de aanwezigheid van o.a. Ruw beemdgras, Glanshaver, Engels raaigras, Kweek, Kropaar, Gewone paardenbloem, Hondsdraf, Zilver schoon en Vijfvingerkruid. Langs de wegen is er in het voorjaar van 2021 een kleurig bermmengsel gezaaid met o.a. bijenbrood, klaver, boterbloemen, herik etc. Dit mengsel is goed aangeslagen.

2.5 Bosschages, (solitaire) bomen en (knot)wilgen

De aanwezige bosschages bestaan o.a. uit verschillende soorten Wilgen, Hazelaar, Zwarte Els, Vlier en Kornoelje. Daarnaast komen groepen wilgen en knotwilgen in het gebied voor (Schietwilg, katwilg, Boswilg). Aan de westzijde staat een bomenrij bestaande uit 8 Lindes. Verder staan er in het gebied o.a. Tamme kastanje, Es en Esdoorn als solitaire boom.

2.6 Moeras, rietland en oeervervegetaties

De vegetatie wordt in deze delen gekenmerkt door de aanwezigheid van Riet en meerdere soorten kruiden en bloemen. Op een aantal plaatsen staan hier ook doorgeschoten wilgen. De dynamische oevers bevatten vooral veel planten die vanuit de Biesbosch zijn binnen komen drijven.

2.7 Landtong en eilandjes

De landtong ligt aan het einde van Eb, de beide eilandjes respectievelijk aan het einde van Vloed en Springtij.

Beide elementen worden gekenmerkt door Riet, met daartussen Schietwilg, Boswilg, Vlinderstruiken en enkele solitaire bomen. Daarnaast meerdere soorten kruiden en bloemen.

2.8 Kolken regenwater

Kolken zijn “afgekoppeld” en gaan via het hemelwaterriool naar het open water. Het advies is dan ook om geen onregelmatigheden te lozen op deze kolken.

3. Streefbeeld en doelstellingen

3.1 Streefbeeld

Het Eiland van Dordrecht heeft hoge natuur- en cultuurhistorische waarden. De aanwezigheid van de Sliedrechtse en de Dordtse Biesbosch (zoetwatergetijdengebieden) maken het tot een uniek gebied. Maar ook het poldergebied, de parken, landgoederen, watergangen en dijken zorgen voor een karakteristiek beeld. Dordrecht is ook een gemeente die veel versnippering kent als gevolg van infrastructuur en bebouwing. Om belangrijke, grotere gebieden (zogenaamde kerngebieden) met elkaar te verbinden en de aanwezige flora en fauna de mogelijkheid te bieden van het ene naar het andere gebied te trekken, is er een stedelijke ecologische structuur (SES) vastgesteld. Plan Tij kan door de ligging (en de inrichting) een schakel in deze ecologische structuur vormen.

De algemene doelstellingen:

1. Het voeren van ecologisch beheer dat constant is over de jaren heen;
2. Het in standhouden en versterken van de landschappelijke verschijningsvorm;
3. Het tegengaan van uitheemse plantensoorten en deze eventueel vervangen door streekeigen, inheemse soorten;
4. Het ontwikkelen en behouden van gevarieerde kruidenrijke vegetaties;
5. Het bieden van schuilplaatsen voor insecten vogels en andere dieren;
6. Het niet toevoeren van voedingsstoffen (geen houtsnippers, meststoffen en maaisel); en ... “last but not least”;
7. Het vergroten van de belevingswaarde van de bewoners, onder meer door het bedwingen van het overlastgevend riet en het tegengaan van verdere verlanding op deze plaats.

3.2 Doelstellingen

3.2.1 Grasland, bermen en taluds

Het beheer van de graslanden, de bermen en de taluds is erop gericht de botanische waarden op natuurlijke wijze te handhaven en vooral te ontwikkelen. Dit wordt nagestreefd door het maaien van deze grasstukken. Het maaisel wordt zoveel mogelijk afgevoerd.

Op plaatsen waar het mogelijk is en rondom bomen, zullen zogenaamde vlindertapstenen gerealiseerd worden. Dit zijn plekken die bij de eerste maaibeurt blijven staan en tijdens de tweede maaibeurt wel gemaaid worden. Op deze manier ontstaan er stukken waar grondgebonden dieren en vlinders dekking, voedsel en voortplantingsplaatsen vinden. Bovendien dienen deze locaties als vluchtmogelijkheid tijdens het maaien. Ook de gemeente Dordrecht hanteert deze manier van maaien sinds enkele jaren.

Kort samengevat:

- Op natuurlijke wijze handhaven en ontwikkelen van de botanische waarden.
- Ontwikkelen van gevarieerde kruidenrijke vegetaties met bijbehorende fauna.

De uitgangspunten voor het beheer zijn:

- Geen verdere verruiging.
- Het beheer is constant en wordt dus jaarlijks op dezelfde wijze uitgevoerd.
- Geen toevoer van voedingsstoffen in de vorm van houtsnippers, meststoffen en maaisel.
-

3.2.2 Bosschages, (solitaire) bomen en (knot)wilgen

Het beheer van de bosschages, aanwezige bomen en knotwilgen is erop gericht het areaal opgaande vegetatie met de bijbehorende flora en fauna in stand te houden. De natuurwaarden staan hierbij voorop.

Doelstellingen:

- In standhouden van het areaal bosjes, bomen en knotwilgen met de bijbehorende flora en fauna.
- Het bestrijden van zaailingen en waterloten.
- In standhouden en waar nodig herstellen, van de differentiatie door middel van geleidelijke ruimtelijke overgangen in beheer.
- Behouden en waar nodig ontwikkelen van oude(re) bomen, zowel vrijstaand als in groepsverband.
- Knotwilgen worden in een cyclus van twee jaar geknot.

Sub-doelen/begeleidende criteria:

- Holle bomen zoveel mogelijk behouden. Als er gevaar is (van vallen van takken) moet de betreffende boom gekandelaberd worden.

- Bomen die overlast geven voor bewoners snoeien. Denk hierbij aan bomen die zonlicht wegnemen, aan overhangende takken of bomen die te hoog worden en waarvan de bladeren de afvoer verstoppen.
- (Wilgen)takken waar mogelijk gebruiken om takkenmuren te maken.
- Snoei- en kapwerkzaamheden vinden (zoveel mogelijk) in de winter plaats en in ieder geval niet in het broedseizoen van vogels (grootweg van maart tot half juli).

3.2.3 Gorzen en oevers

Het beheer van gorzen is erop gericht de habitat van aan dergelijke gebieden gebonden soorten in stand te houden. De oevers van de waterpartijen dienen niet alleen als leefgebied maar ook als stapsteen en als verbinding voor grondgebonden dieren en insecten. Het beheer van de oevers is erop gericht de botanische waarden te behouden en de bijbehorende flora en fauna in stand te houden en waar mogelijk te ontwikkelen.

Doelen:

- Behouden van het oorspronkelijke waterpatroon met de bijbehorende flora en fauna.
- Behouden van de oorspronkelijke gors met de bijbehorende flora en fauna.

Begeleidende criteria:

- Waar mogelijk creëren van glooiende oevers en het in standhouden van de glooiende oevers.
- Realiseren van een afwisseling in gradiënten m.b.t. afmeting, stroming, begroeiing en voedselrijkdom.
- Er vindt geen toevoer van gebiedsvreemd water, voedingsstoffen, in de vorm van mest en maaisel en schadelijke stoffen (bijv. bestrijdingsmiddelen) plaats.
- De watergangen en waterpartijen worden gemiddeld eens in de 10 jaar uitgediept. Dit zogenaamde baggeren wordt meegenomen in de baggeronde die geldt voor het gehele plangebied (dit baggeren gebeurt in samenspraak met de gemeente Dordrecht en wordt uitbesteed aan een derde partij). Dit specifieke baggeren vormt geen onderdeel van het groenonderhoudscontract.
- Materiaal dat tijdens het baggeren en schonen uit de watergangen verwijderd wordt, mag niet langer dan drie dagen op de oever blijven liggen en moet afgevoerd worden.
- Baggerspecie wordt zoveel mogelijk (uit het gebied) afgevoerd.
- De watergangen worden eens in de 4 tot 6 jaar gekrabbd om de verlanding enigszins tegen te gaan. Het uitkrabben van de ondiepe watergangen is onderdeel van het beheerplan, maar wordt als extra werk uitgevoerd.
- Baggeren, krabben en schonen vindt zoveel mogelijk in het najaar (september/oktober) en in ieder geval buiten het broedseizoen van vogels (grootweg van maart tot ½ juli) plaats.
- Op de gorzen mag niet meer dan 1% boomvormers aanwezig zijn.
- Snoei-afval moet afgevoerd worden.
- De vegetatie op de oevers worden extensief beheerd en het maaisel wordt afgevoerd.

3.2.4 Landtong en eilandjes

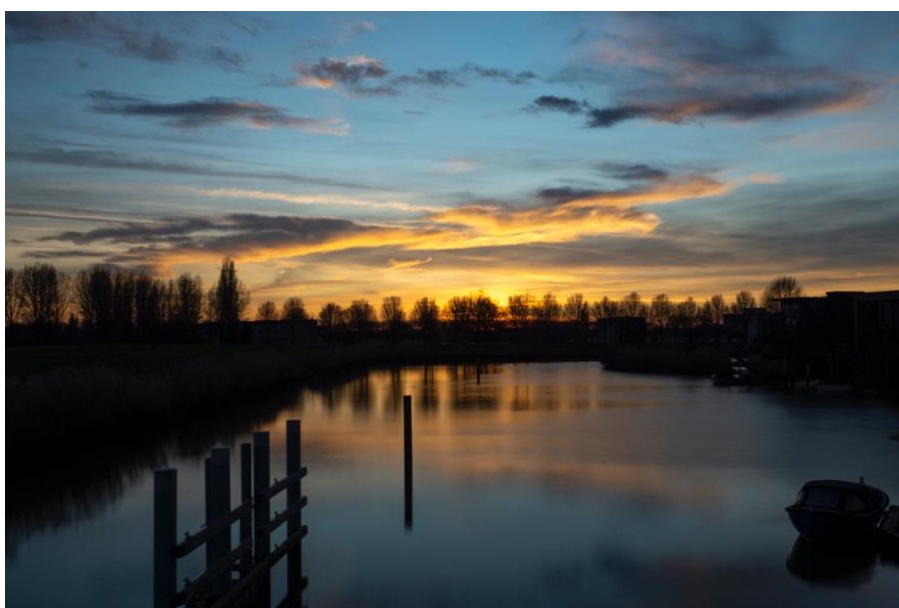
Voor beide elementen is het beheer erop gericht een gevarieerde vegetatie te realiseren.

Doelen:

- Op natuurlijke wijze handhaven en ontwikkelen van de botanische waarden.
- Ontwikkelen van gevarieerde kruidenrijke vegetaties met bijbehorende fauna.
- Wilgen worden in een cyclus van vier jaar afgezet.

Verdere uitgangspunten voor het beheer:

- Er vindt geen verdere verruiging plaats.
- Het beheer is constant en wordt dus jaarlijks op dezelfde wijze uitgevoerd.
- Er vindt geen toevoer van voedingsstoffen plaats in de vorm van houtsnippers, meststoffen en maaisel.

4. Beheer en te nemen maatregelen

4.1 Bomen

Bomen worden indien noodzakelijk opgesnoeid en ingetopt, rekening houdend met de doelstelling. Op meerdere locaties in het gebied staan bomen zoals Schietwilg, Boswilg en Katwilg die mogelijk opschot zijn. Deze wilgen zullen zoveel mogelijk als knotboom beheerd gaan worden (zie paragraaf Knotbomen). De wilgen die in de oever van de Vlij staan, zullen zoveel mogelijk behouden blijven ten behoeve van de Bever en om verstoring van deze beschermde diersoort te voorkomen.

4.2 Struweel

Struweel is een één- tot vijf (zes) meter hoge vegetatie die hoofdzakelijk samengesteld is uit struikvormende plantensoorten. Hier en daar kunnen lage (6 tot 10 meter hoge) bomen aanwezig zijn. Afhankelijk van het soort struiken, de voedselrijkdom van de bodem en het beheer is de breedte minimaal 10 tot 15 meter. Struweel is vaak de overgang van bos naar grasland (de zogenaamde mantel).

Struweel kan onderverdeeld worden in gesloten- en open struweel. Gesloten struwelen zijn aaneengesloten houtige begroeiingen met weinig open ruimte voor kruidachtige. Open struweel bestaat uit kleinere en grotere groepen struikvormende soorten die geregeld door kruidachtige (veelal ruigere) begroeiingen worden afgewisseld.

Er is een groot aantal vogelsoorten gebonden aan struweel (o.a. Braamsluiper en Grasmus). Daarnaast is struweel van belang als foerageergebied voor veel vogelsoorten, vooral als er bes dragende plantensoorten tussen staan. Struweel is bovendien belangrijk als leefgebied voor insecten, foerageergebied en verbinding voor o.a. vleermuizen en vormt schuil-, nest- en overwinteringsgelegenheid voor insecten, vogels, zoogdieren en amfibieën.

Het struweel zal extensief beheerd worden en alleen wanneer het noodzakelijk is zal gedund of gesnoeid worden. De bedoeling is om 30% per jaar te snoeien/dunnen met behulp van een bosmaaier of cyclomaaier. Dit zal gefaseerd uitgevoerd worden waarbij elk jaar een ander deel van het struweel afgezet zal worden. Als het materiaal versnipperd wordt, zullen er geen snippers achterblijven. Snoeien en/of dunnen vindt in de wintermaanden plaats. Indien (her)aanplant gewenst is, zal bij dunnen het uitheemse plantmateriaal zoveel mogelijk verwijderd en vervangen worden door streekeigen, inheemse soorten als Sleedoorn, Meidoorn, Zwarte els, Hazelaar, Zomereik, Wilde lijsterbes, Dauwbraam, Zwarte bes e.d.

Waar ruimte is zal een inham gemaakt worden ten behoeve van o.a. vlinders.

4.3 Extensief beheerd gras

Extensief beheerd gras heeft bloemrijke graslanden tot gevolg. Dit zijn vegetaties met kruiden en gras. Deze vegetatietypen zijn belangrijk als foerageergebied, leefgebied en overwinteringsplaats voor een groot aantal insectensoorten, vogels, zoogdieren en amfibieën.

Het einddoel van extensief beheerd gras is het kruidenrijk grasland. Om dit te bereiken is het nodig een tot tweemaal per jaar te maaien en het maaisel af te voeren.

Op plaatsen waar het mogelijk is (waar ruimte is, maar niet direct langs paden en wegen) en rondom bomen, zullen zogenaamde vlinderstapstenen gerealiseerd worden. Dit zijn plekken die bij de eerste maaibeurt blijven staan en tijdens de tweede maaibeurt gemaaid worden of hier zal 20% van de vegetatie ongemoeid blijven tot de volgende zomer waarvan dan de helft gemaaid wordt. Vlinderstapstenen bieden dekking, voedsel en voortplantingsplaatsen voor o.a. grondgebonden dieren, vogels en vlinders. Bovendien dienen deze locaties als vluchtmogelijkheid tijdens het maaien.

Het tijdstip van maaien is onder andere afhankelijk van de weersomstandigheden, de voedselrijkdom van de bodem en de zaadvorming. Deze factoren beïnvloeden namelijk de groei van planten en kunnen ertoe leiden dat het in het ene jaar nodig is al vroeg in het seizoen te maaien, terwijl in het andere jaar de vegetatie pas tegen de zomer goed tot ontwikkeling is gekomen. Extensief maaien heeft als groot voordeel dat het wortelstelsel niet uitstoelt en de bodem dus belucht blijft en zaden kunnen kiemen.

Het beheer vindt bij voorkeur plaats in de laatste helft van juni en de laatste helft van september/begin oktober, maar zal aangepast worden als de omstandigheden ter plaatse dit vereisen. Over het algemeen zal er gemaaid worden tussen april en eind oktober.

Kort samengevat:

- Bij voorkeur het hele gebied tweemaal (tussen april en oktober, zoveel mogelijk buiten het broedseizoen van vogels) maaien en het maaisel afvoeren.
- Maaisel moet op korte termijn afgevoerd worden; bij voorkeur binnen 10 dagen.
- Het maaien moet uitgevoerd worden met behulp van bosmaaiers of cyclomaaiers.
- Geen toevoer van voedingsstoffen, in de vorm van mest en maaisel en gebiedsvreemde stoffen.
- Waar mogelijk worden zogenaamde vlinderstapstenen (stroken c.q. vlakken) gerealiseerd.

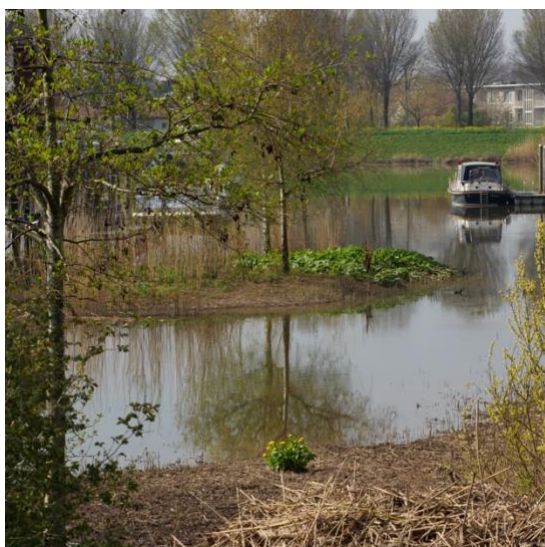
4.4 Knotbomen

Knotbomen worden periodiek geknot waardoor op de knoesten (de knot) weer nieuwe takken groeien. Knotbomen zijn cultuurhistorische elementen die een hoge waarde voor de natuur kunnen hebben. Knotbomen zijn in deze omgeving meestal wilgen maar ook els en populier kunnen goed geknot worden. Door het weggroten van het niet-verhardende oude kernhout wordt de stam vanuit de kroon langzaam min of meer hol. Knotbomen vormen (o.a. afhankelijk van de leeftijd, de kwaliteit, de locatie en de mate waarin ze hol zijn) broedgelegenheid voor onder andere Bosuil, Steenuil, Gekraagde roodstaart, Ringmus, Holenduif en Kauw. Daarnaast zijn knotbomen van groot belang zijn voor mossen en varens. Sommige slakkensoorten (zoals het Knotwilgslakje *Clausilia dubia*) zijn zelfs vooral afhankelijk van knotwilgen.

Knotbomen worden in een cyclus van twee jaar, om en om, geknot. Het knotten vindt in de winter plaats en in ieder geval niet in het broedseizoen van vogels (grootweg van maart tot half juli). Voorafgaand aan werkzaamheden zal gecontroleerd worden of er vaste verblijfplaatsen van vogels in de bomen aanwezig zijn. Overlast gevende knotbomen worden in overleg afgezet.

4.5 Moeras, rietland en oeevervegetaties

Oeevervegetaties bestaan uit kruiden en grassen. Gorzen zijn meestal rietvegetaties (met of zonder kruiden) die onder invloed van het buitenwater staan en dus regelmatig overspoeld worden. In het riet kunnen soorten nesten zoals als Kleine karekiet, Rietgors en Waterhoen. Ondiepe oevers met moeras en waterplanten vormen leefgebied (paaiplaats en opgroeigebied) voor vissen, amfibieën. Ruige oevers zijn verder belangrijk voor Egel, Wezel, Bunzing en verschillende soorten libellen. De structuur van de oever is erg belangrijk. Overgangen van nat naar droog en de aanwezigheid van waterplanten, oeverplanten en kruiden zijn bepalend voor het voorkomen van een soortenrijke fauna. Moerasvegetaties, gorzen en rietlanden zullen een gefaseerd maairegime (in tijd en ruimte) krijgen.

In ons gebied kennen wij twee typen rietbeheer, het beheer van overlastgevend riet en het beheer van het overig riet. Normaal gesproken wordt het riet gefaseerd in de winter gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd (o.a. gunstig voor kleine vogelsoorten, muizen en kleine marterachtigen om in te nestelen en foerageren). 50% per jaar maaien zodat het riet elke twee jaar gemaaid wordt. Het riet dat overlast geeft wordt echter bij elke (maai)beurt gemaaid. Het betreft het riet dat te dicht bij de woningen of zelfs onder de woningen groeit. Door dit riet steeds te maaien zal het steeds schraler en ijler worden en mogelijk zelfs verdwijnen.

Riet moet eenmaal per 4 tot 6 jaar uitgekrabd worden om verlanding tegen te gaan.

Kort samengevat betekent dit het volgende:

- Rietvelden worden gefaseerd in de winter gemaaid. Jaarlijks maximaal 50% (elk jaar een ander stuk).
- Overlastgevend riet wordt met elke (maai)beurt gemaaid.
- Van de oevervegetaties (niet zijnde riet) wordt jaarlijks, in de winter 50% gemaaid.
- Boom- en struikvormers worden verwijderd en afgevoerd.
- Zowel maaisel van riet als van de oevervegetaties wordt afgevoerd.
- Eens per 4 tot 6 jaar wordt het riet uitgekrabd.

4.6 Landtong en eilandjes

De eilandjes worden wat vegetatie betreft gekenmerkt door o.a. Riet, Ruwe bies, Schietwilg, Zwarte Els, Vlinderstruik en Wolfspoot. De landtong wordt gekarakteriseerd door Riet, knotwilgen, Grote lisdodde, Harig wilgeroosje en Heelblaadjes. Daarnaast groeit hier Schiet- en Boswilg. De wilgen worden op beide locaties in een cyclus van twee jaar gefaseerd afgezet. Het afzetten vindt in de winter plaats en in ieder geval niet in het broedseizoen van vogels (grofweg van maart tot half juli). Het Riet zal gefaseerd in de winter gemaaid worden (jaarlijks 50%). Het Riet en materiaal dat bij het afzetten vrijkomt, zal zoveel mogelijk afgevoerd worden. De bomen zullen beheerd worden volgens het reguliere bomenonderhoud.

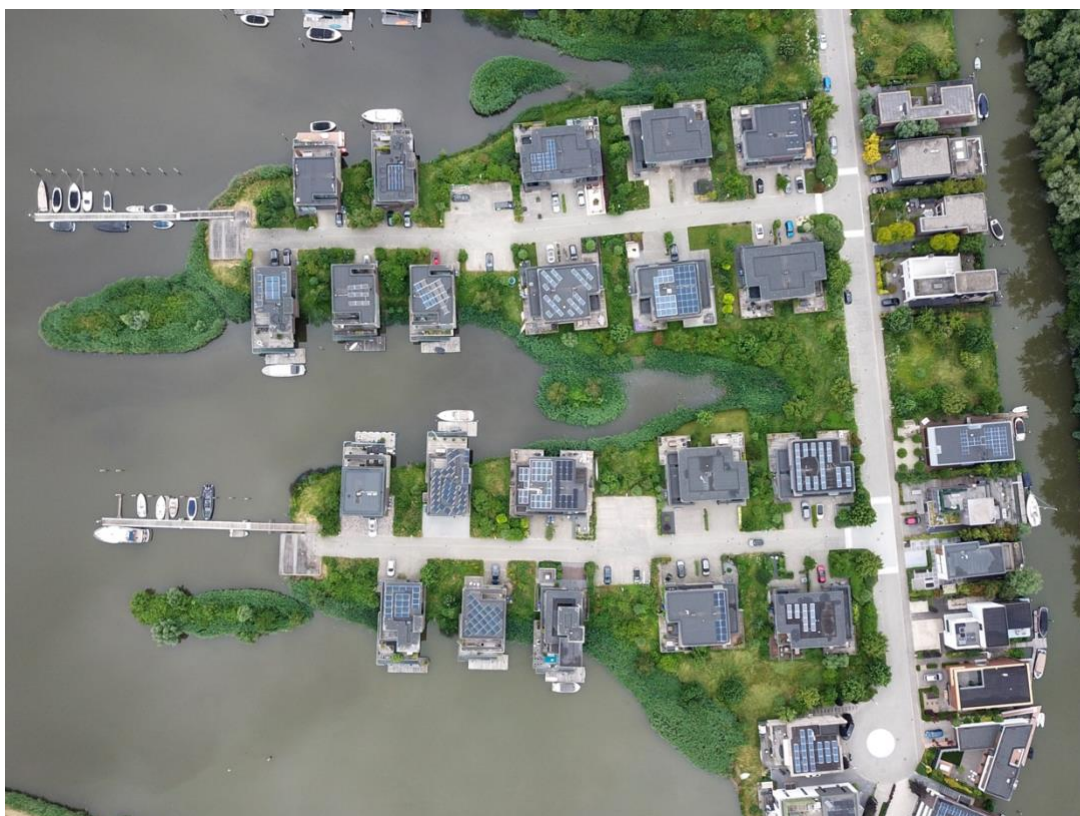
Het gras op de landtong (einde Eb) wordt meegenomen in de reguliere maaicyclus in het plan.

Op de foto's op de volgende pagina zijn de landtong en de eilandjes zichtbaar.

Landtong aan einde van Eb, juni 2021

Bron: hoogtefoto O. Mulders

Eilandjes aan einde Vloed en Springtij, juni 2021.

Bron: hoogtefoto O. Mulders

4.7 Drijf- en zwerfvuil

Drijf- en zwerfvuil wordt eens per kwartaal verwijderd.

4.8 Aanvullend onderhoud

Dit werkplan houdt niet alleen rekening met de flora en fauna in Plan Tij, maar beoogt ook meer aandacht voor de mensen die er wonen. Dit betekent nog aanvullende onderhoudswerkzaamheden gedurende het jaar, t.w.:

1. Tweemaal per jaar een kleine maaionde waarbij
 - a. Een strook van ongeveer 50 cm breed langs huizen, wegen, parkeerplaatsen, klike-plaatsen en bordessen wordt gemaaid en maaisel wordt afgevoerd
 - b. De hegjes rondom de klike-plaatsen worden geknipt en het afval wordt afgevoerd (hegjes mogen niet hoger worden dan de hoogte van de klike)
 - c. Langs straten, parkeerplaatsen en terrassen overhangende takken worden gesnoeid. Er vindt geen wildgroei plaats.
2. Eenmaal per jaar (voorjaar) stammen en kronen van (niet geknotte) knotwilgen opsnoeien opdat zij geen overlast geven.
3. Overige bomen krijgen een vormsnoei. Eens per tweejaar een kleine beurt, waarbij alleen overlastgevende takken worden gesnoeid en eens per vijfjaar een grote beurt. Grote beurt kan betekenen dat bijvoorbeeld Elzen worden afgezaagd op 0,5 meter boven het maaiveld met meerstammige Elzen als resultaat. E.e.a. in overleg.
4. Eens per jaar in het voorjaar zaailingen verwijderen en boomvormers verwijderen uit het riet.
5. Eens per 4 tot 6 jaar het riet krabben uit de kommen tussen de straten (Eb, Vloed en Springtij)

4.9 Planning beheerswerkzaamheden

Het tijdstip waarop het beheer uitgevoerd wordt, wordt afgestemd op de vegetatie, seizoen en de aanwezige diersoorten. Dit betekent dat het maaien in de periode april-oktober, krabben in het najaar (september-oktober), snoeien en/of afzetten van wilgen zoveel mogelijk in de winter (na het groeiseizoen) en het maaien van riet voornamelijk in de winter uitgevoerd zullen worden.

Het succes van het uitvoeren van ecologisch beheer en met name van verschrallingsbeheer, is onder andere afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem en de bestendigheid van het beheer. Op kleigrond zal verschrallingsbeheer niet leiden tot een vegetatie die op droge zandgronden aanwezig is. Het verschrallen van de bodem zal echter altijd succes opleveren en de streekeigen vegetatie en plantensoorten de kans geven zich te vestigen en te handhaven.

5. Te vermijden activiteiten

Het is niet wenselijk dat er bij wegwerkzaamheden zwaar materieel, afval, asfalt of andere gebiedsvreemde stoffen en/of materialen in de berm of op het talud aanwezig zijn of blijven. Deze zorgen voor een verstoring van de bodem maar doorbreken in negatieve zin ook de continuïteit van het beheer. Bij het kappen en/of rooien van bomen in bermen is het eveneens niet wenselijk dat afval en/of snippers achterblijven. Ook dit zorgt voor ongewenste verrijking van de bodem.

